налу Insurance TOP входить у двадцятку класичних системоутворюючих компаній.

УДК 334.012.82:336.7

О. Л. Дибань,
Головний спеціаліст третього інспекційного відділу на ринку страхування департаменту страхового регулювання та нагляду Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг,
здобувач кафедри менеджменту банківської діяльності,
ДВНЗ «Київський національний
економічний інiверситет імені Вадима Гетьмана»

ЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ БАНКІВ І СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Ринок фінансових послуг — це особлива сфера економічних взаємовідносин, де здійснюється купівля-продаж, розподіл і перерозподіл фінансових активів країни між сферами економіки. Суб'єктами фінансового ринку є позичальники, інвестори, фінансові інститути, фінансові посередники тощо. Серед фінансових інститутів найбільш універсальними фінансовими посередниками є комерційні банки та страхові організації. Згідно з національним правовим полем комерційні банки України — це організації, функціями яких є кредитування суб'єктів підприємницької діяльності і громадян за рахунок залучення коштів підприємств і організацій, населення, а також інших кредитних ресурсів, касове і розрахункове обслуговування народного господарства, виконання валютних і інших банківських операцій.

Для визначення ключових чинників які спонукають банки і страхові організації шукати шляхи до взаємодії інтеграції необхідно проаналізувати основні риси цих фінансових інститутів.

Банківська система — це сукупність фінансових установ, метою яких є комплексне здійснення операцій із залученням тимчасово вільних фінансових ресурсів, заощаджень фізичних і юридичних осіб, розміщення акумульованих ресурсів від свого імені на засадах повернення, строковості та платності відносно до доручень їх клієнтів [1]. Банківська система організовує і обслуго-

вує рух головного атрибуту ринку — капіталу, забезпечує його залучення, акумуляцію та перелив у ті сфери суспільного виробництва, де виникає їх дефіцит.

Страхування представляє собою систему економічних відносин страхувальників і страховиків, що охоплюють сукупність форм і методів формування цільових фондів, грошових коштів і їх використання на відшкодування збитку, який виникає в результаті настання різного роду несприятливих подій (страхових випадків) [1]. Страхування забезпечує мобілізацію вільних грошових коштів. Таке твердження коректне лише відносно страхування життя, як накопичувального страхування. В розвинених країнах світу понад 60 % валової національної страхової премії становлять страхові внески з довгострокового страхування життя, які забезпечують до 40 % інвестицій у національні економіки. Інші види страхування не мобілізують вільні грошові кошти, вони компенсують матеріальні збитки населення та підприємств у разі настання страхової події шляхом розподілу ризику між учасниками страхових відносин [2, с. 55—59)]. У розвинених країнах страхові організації є головним інвестором і розпоряджаються великими обсягами капіталу, володіють великими промисловими підприємствами і банками.

Банківська сфера пов'язана з ризиками як загальними для всіх підприємств, так і специфічними ризиками для кредитної діяльності. Для забезпечення стійкості та стабільності банку необхідно диверсифікувати або перекласти ці ризики на страхову організацію, яка забезпечить зменшення ймовірності втрати капіталу або доходу від нього. Інтеграції банків і страхових організацій сприяє попереджувальна та інвестиційна функція страхування, що мінімізує збитки від банківських ризиків. Інвестиційна функція зумовлює особливі відносини між банками і страховими організаціями. Вона є умовою реалізації цими суб'єктами функції капіталізації вільних грошових коштів. Інвестиційна діяльність страховиків є необхідною умовою ефективного розміщення страхових резервів. Страхові організації можуть розміщувати свої фінансові ресурси багатьма шляхами, але банки для них є найважливішими суб'єктами, що забезпечують капіталізацію фінансових ресурсів страховиків.

Економічні основи банків і страхових організацій обумовлені тим, що обидва інститути належать до єдиної системи фінансових посередників, а також функціональною близькістю банківсько-страхової діяльності за рахунок виконання загальних функцій — інвестування, управління ризиками, капіталізації тощо, що ви-

значають можливості розвитку відносин співпраці і подальшої інтеграції.

Список літератури

1. *Клапків М.* Страхування фінансових ризиків:монографія / М. Клапків. — Тернопіль: Екон. думка: Карт-бланш, 2002. — 570 с.
2. *Плотніков О.* Що таке банківське страхування / О, Плотніков // Банківські технології. — 2003. — №4. — С. 55—59.
3. *Корнєєв В. В.* Банківське посередництво на ринку фінансових послуг // В. Корнєєв / Економіка України. — 2002. — № 6. — С. 16—23.
4. *Андрушків Т.* Банки як суб'єкти фінансових ринків України. Роль і перспективи // Т. Андрушків / Банківська справа. — 1998. — № 2. — С. 50—53.

УДК: 368.914

О. В. Димніч,
асистент кафедри страхування,
ДВНЗ «Київський національний
економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ В ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ

Пенсійна система Німеччини є найстарішою у світі (відповідний Закон «Rentenversicherungsgesetz» був прийнятий у 1891 р.) і вважається однією з найефективніших. Досвід Німеччини значною мірою вплинув на розвиток і формування пенсійних систем багатьох країн Західної Європи, в числі яких Австрія,, Італія, Франція та ін.

Пенсійне страхування в Німеччині поширюється на всіх найманих працівників (робітників і службовців). Законодавством визначено граничний, максимально можливий розмір страхового внеску, перевищувати який не можна. Пенсійний вік становить 60 років для жінок і 65 років для чоловіків. Граничний вік виходу на пенсію, як передбачено законодавством країни, з 2012 р. по 2029 р., буде поступово підвищуватись з 65 до 67 років [1, 2].

Пенсійне страхування забезпечує громадян Німеччини пенсіями у зв'язку зі старістю і у зв'язку з професійною та загальною непрацездатністю. Розмір пенсії залежить від трудового стажу